

Галерија слика
„Сава Шумановић“ Шид

у улазу 30 / III 1942

ПУТ ДО СЛИКЕ

Каталог Пут до слике штампан је поводом изложбе одржане у Галерији слика „Сава Шумановић“ Шид од 16., септембра до 14 новембра 2010. године

Издавач

Галерија слика „Сава Шумановић“
Шид, Светог Саве 7
тел/факс ++381 22 712 614
e-mail: info@savasumanovic.com

Уредник

Весна Буројевић

Аутори изложбе

Весна Буројевић
Љубица Јукић

Аутор текста

Весна Буројевић

Рецензија

др Јасна Јованов

Захваљујемо се Министарству културе Републике Србије које је омогућило реализацију изложбе и штампање каталога

ПУТ ДО СЛИКЕ

Могућност коју има Галерија слика „Сава Шумановић“, да из сопственог уметничког фонда реализује изложбу којом ће представити уметника спајајући парове, слике са њиховим предлошцима у разним техникама, обухватајући раздобље од петнаест година и 74 дела је привилегија, која се веома ретко пружа музејским установама. Слични подухвати најчешће се реализују у оквиру ретроспектива уметника уз учешће више установа, или су далеко мањег обима од ове изложбе.

Изложба *Пут до слике* представиће јавности Саву Шумановића у интимној атмосфери места, где је већина изложених слика настала, скинувши при том у потпуности вео тајне са стваралачког пута од припреме до завршеног уметничког дела.

Све слике и предлошци које чине ову изложбу настале су у периоду од 1927. до 1942. године. Изложба обухвата 74 слике и скице које образују 35 парова. Од тога су 33 слике урађене тенхиком уља на платну, а 41 предлошци за њих у различитим техникама. Међу њима је највише пастела (13), акварела (9), оловка (8), оловке у боји (4), угал (2), мастила (2), гваша (1), уље на картону (1), темпере (1). Сlike које чине ову изложбу, тематски не одступају од уобичајених интересовања уметника, од њих 35, највише је пејзажа (27). Запис уметника појављује се на полеђини 16 скица. Сви записи су изведени оловком, писаним словима, ћирилицом. На неколико скица (5) постоје забелешке уметника и на самој скици. Сви записи и преписи записа представљени су у овом каталогу. Све скице које се чувају у галерији имају на полеђини печат: Сава Шумановић, академски сликар, Шид. Велика је вероватноћа да је печат на скице стављан накнадно, у галерији. На 13 скица уметник је забележио време настанка и тако нам пружио могућност за анализу временског распона од идеје до реализације слике. На основу записа, уочава се да временска дистанца од настанка предлошка, до „преношења у уље“ (како сам аутор каже) варира, од неколико дана, до деценије. Као пример, издвајају се слике *Парк Монсури* (1940) и *Сена* (1940) које су насликане у атељеу у Шиду, једанаест година након настанка цртежа у Паризу. У последњим годинама уметниковог стваралаштва припрема слике сводила се на детаљно разрађен цртеж оловкама у боји, мањег формата, у мрежи од 16 правоугаоника.

Пут до настанка слике расветлили су ранији аналитичари Шумановићевог дела¹. Уобичајен метод настанка слике у завршној фази стварања, коме припада већина изложених дела, подразумевао је следеће: „Слика је настајала поступно, у неколико фаза: први степен била је скица, заправо доготовљен цртеж. Скице у обичном смислу Шумановић није радио још од школских дана. У великој већини случајева ти цртежи начињени су оловкама у боји и то по мотиву. Цртеж је имао све елементе будуће слике, у ствари био је слика, у малом'. Понекад је свој цртеж сликао акварелом или пастелом на већем формату (формат цртежа је џепног карактера). Следећи степен је рад у атељеу. Врло често започињао је по неколико платна истог дана; следећих дана опет истовремено, радио је на свим започетим сликама, а онда се одлучивао за једну од њих коју би узео у завршни поступак. За њом доготовљавао је другу и тако редом.“²

За расветљавање метода настанка слика свакако су драгоцене и још живе успомене мештана Шида. Сећају се Шиђани уметника, кога је кад год је време допуштало, лични кочијаш одвозио „у планину“, како се по овдашњем назива део атара који је брдовит и погодан за винограде. Омиљен мотив Саве Шумановића. Радницима у пољу присуство сликара било је необично, јер је уместо пољопривредних алатки са собом носио блок и боје. По казивању мајке Персиде, родитељи су Сави у Шиду омогућили идеалне услове за рад. Највећа просторија у кући претворена је у атеље. Добио је свог кочијаша и фијакер и могао се мирно посветити свом животном опредељењу, сликарству.

¹ Д. Башичевић, *Сава Шумановић живот и уметност*, Прометеј, Нови Сад, 1997.; М. Балаћ, *Примери метода рада и технолошких поступака у стваралаштву Саве Шумановића*, Грађа за проучавање споменика културе Војводине I, Нови Сад 1958. стр. 164-171

² Д. Башичевић, наведено дело, Нови Сад, 1997, стр. 28.

„Пошто смо се играли на улици, били смо у прилици да га често сусрећемо. Скоро свакодневно поред нас би друмом прошао фијакер са два упрегнута коња. Кочијаш Урош је седео напред, а Сава позади.“³

Као и на својим делима, Сава Шумановић је успоставио склад услова рада и организације и захваљујући тој способности, у Шиду насликао око 600 дела.

Приликом одабира („упаривања“) дела за ову изложбу, сматрамо да су из оправданих разлога уврштене два дела за које галерија у Шиду не поседује уља на платну. Прва је скица за слику *Пијани брод*. Слика *Пијани брод* је једна од најзначајнијих слика у историји српског сликарства.⁴ Чува се у Музеју савремене уметности у Београду, а галерија у Шиду поседује три скице за ову слику. Све три су веома значајне, јер дају изузетан допринос у расветљавању настанка ове антологијске слике. Оне сведоче о снази инспирације која је обузела уметника у толикој мери, да је за само неколико дана и ноћи наслика своје најзначајније дело. Скица која је заведена под инвентарским бројем 399, уље на картону, део је сталне поставке у галерији. Како се ни један преглед српског сликарства 20. века не може замислити без слике *Пијани брод*, све скице за ту слику свакако су неизоставан део изложбе *Пут до слике*.

За слику која се у књизи инвентара галерије води под бројем 379, *Акт у седећем ставу*, темпера на папиру, не постоји верзија у уљу. Имајући у виду да за ову слику постоји скица урађена угљем, рад у темпери би се могао сматрати завршеним делом, и то је разлог да слика буде део ове изложбе.⁵

Међу изложеним делима издваја се као целина, група коју чине четири акварела и четири уља на платну, пејзажи са Вождовца. Аквареле је насликао 1930. године, а касније 1938. године по њима су настала уља на платну.⁶ Ове слике имају документарну вредност због места и времена настанка. Оне се могу сагледати и у контексту Шумановићевог намерног понављања мотива, што је уметник детаљније развио у циклусима *Шидијанке* и *Дечији ликови*. У складу са циљем ове изложбе, поменуте слике су пример како је уметник одлично владао техником акварела.

Први утисак који се намеће, приликом поређења скица и слика је, одсуство одступања од скице, приликом преношења у слику. Ако и постоје нека одступања, углавном су занемарљива. То значи да је већ на предлошцима уметник у потпуности решио све дилеме, ускладио све елементе у жељене односе, те је остало само да их пренесе на платно. Фасцинантна је способност уметника да на основу скице и сећања, реализује идеју у далеко већем формату, другој техници, на другом месту, у атељеу.

Ових 35 парова, представљених као целина, потврђују величину уметника и његовог дела. Представљајући истовремено предлошке, записе на њима и завршена дела, пружена је могућност сваком посматрачу да се визуелно упозна са стваралачким процесом уметника и да у једном даху, сагледа виртуозност уметника у разним техникама.

Остаје нам да се надамо да нам уметник не би замерио, што га излажући све припреме за слике потпуно разоткривамо пред јавношћу, поготово имајући у виду, да је он веома ретко излагао цртеже и скице.⁷

³ Сећање Софије Шкробот, рођ. Крсмановић. У: В. Буројевић, *Дечији ликови*, Галерија слика „Сава Шумановић“ Шид 2008. стр. 10.

⁴ „Својом целовитошћу, ритмом и оргијастичким замахом, пламеном који у у њој гори, орфејским звуком и прометејским титанизмом претапањем антропоморфног у космички моменат, слика је у нашој уметности јединствена, симбол читаве једне духовне струје и зенитна тачка Шумановићеве страсти која ће се затим постепено смиривати...“ М. Протић, *Сава Шумановић*, Галерија слика „Сава Шумановић“ Шид, 1985 стр.63.

⁵ „...велики број Шумановићевих сачуваних цртежа – завршних скица, када не би постојале слике које су по њима настале, могао би се сматрати за самостална остварења.“ М. Квас, *Сава Шумановић, од цртежа ка слици* Спомен бирка Павла Бељанског Нови Сад, Галерија слика „Сава Шумановић“ Шид Нови Сад 2001 стр 11.

⁶ „У болници сам почео радити наново и то аквареле са Вождовца“ С. Шумановић, *Место предговора*, [каталог] Београд, 1939.

⁷ Изложба Саве Шумановића, [каталог], Умјетнички павиљон, Загреб 1921. Изложио је 81 дело: 51 уље на платну, 4 акварела, 11 цртежа, 15 скица; Изложба на Новом универзитету у Београду, 1939. Свих 410 слика су сликане техником уље на платну.

У Галерији Слика „Сава Шумановић“ се чува изузетно вредно национално благо, највећа колекција уметничких дела Саве Шумановића.

Легат, који је у целини поклон сликареве мајке Персиде, броји 417 дела, од тога су 350 уља на платну, а 67 скице и цртежи, предлошци за слике урађени различитим техникама (акварел, пастел, угаљ, гваш...). Галерија такође поседује богату документарну грађу, што је уз наведени број уметничких дела чини референтном установом за изучавање опуса Саве Шумановића, и пружа несагледиве могућности анализе стваралаштва уметника. Кроз сталну поставку галерије посетиоци су у могућности да се упознају са најзначајнијим делима насталим током последње деценије живота, *Шидским периодом* у стваралаштву Саве Шумановића. Посебним тематским изложбама организованим претходних година, искључиво из свог уметничког фонда (*Дечији ликови* 2008.год, *После 70 година*, 2009.год. и *Сликари и модели, Сава Шумановић и краљица Монпарнаса* 2010.год.), Галерија је значајно допринела расветљавању стваралаштва и живота уметника.

Изложба Саве Шумановића

Уметнички павиљон, Загреб, новембра 1921.

Да не би дошло до неспоразума између мојих гледалаца и мене морам, прем нерадо, да напишем из каквих мотива и на који начин су настале моје слике, које сада излажем. Слика се рађа интуитивно из доживљаја, који је код сликара ритмичан и пластичан, дакле сасвим визуелан а никако дескриптиван. Сама та интуиција и доживљај нису још слика, већ је то само подлога на којој ће тек настати слика. Најважније је сад код тога, да ли сликар слику импровизира, тј. да ли сликар слика слику само покуравајући се своме примарном чувству или је фактично ствара доносећи законе и ред у своју слику.

Првим начином не долази се никако до једног објективног дела, створеног за вечност, већ само до констатовања свог доживљаја, тј. једне експресије, која има такођер својих великих лепота, а другим путем, конструктивним, објективним где је само први стадиј настао из доживљаја, а остали рад је само стварање према вечним и безграничним законима, долази се до синтетичног дела.

Не би желео да ме неко схвати тако, да ја мислим то, да се закони могу потпуно научити, уметник мора имати могућност у себи, да их развије.

Велики ренесансни мајстори знали су у оковима свога оквира створити један живот, који има свој смисао и своју сврху само у томе оквиру. Они су, другим речима, везани за свој материјал, и баш зато што су они стварали светове независно од нашег.

Стварајући тако светове и дајући им законе, били су слични богу.

Ето у тој нашој речи „б и л и с у с л и ч н и б о г у“ лежи сав мистериј стварања. Њихови сујети давно су заборављени и не делују ништа (шта за бога има један човек данашњице са Венером, чистом Сузаном и читавом антикном гардеробом) али чисти сликарски израз, величина концепције код њих бијаше тако огромна, а моћ реализације неизмерна, да су њихова дела изван времена и вечна.

Једног Рафаела, Ђорђонеа, Сињорелија и Пусена можете делити до невероватних граница са вертикалама, хоризонталама и дијагоналама, читава им је пластика састављена из примарних форми ваљка, чуња и кугле, те ствараху из тих елемената један постојећи простор. Никада не би Пусен ставио један плави хладни фон пред један оранж.

Имали су тачно прецизиране заседе, да је први план слике увек осветљен топло, сена да је хладна, а рефлекс топал, док други да је обрнуто од првог, а трећи да је контрерно од другог итд.

Да никада се у линији не понавља правац на правац већ правац па кривуља и да је увек тај контраст потребно нагласити. На сваку оштрину долази један пасаж (прелаз) и обрнуто. Ако желите можете се о овоме уверити на свакој Рубенсовој слици. Као што видите ту владају стални закони, а у границама тих (а и још много других) знати мислити и изражавати се, значи бити сликар.

Све ово је тако једноставно да ће те се запитати, па у чему је та уметност, а ја Вас питам шта је уметност код једне класичне архитектуре, рецимо код једног грчког храма? Та он је сав састављен из најједноставнијих форми, код њега постоји само правилан ритмичан распоред стубова, само правилан осећај пропорције и сврси сходности, само деловање светла и сене, па ипак колико та најматеријалистичкија (у правом смислу) уметнина пробуди у Вас чисто апстрактна уживања.

Желио би да Вам то могу једном на којем великом мајстору све и показати.

Читава друга половина деветнајстог века била је у знаку импресионизма. Шта је импресионизам код нас се правог појма нема. Његова теорија у колико је он има, била је донети комад живота гледаног са стајалишта свог личног „ја“ или помоћу темперамента како су то импресионисте назвале. То је довело до једне потпуне анархије и уништења свега онога, што је довело величину свима великим уметностима од времена Грка, Египта па до данас, а читав импресионизам да није имао два велика човека, Сезана и Реноара био би обележен као једна од најнегативнијих страница историје уметности. Та два човека су примитивци данашње уметности. Сезан је носио у себи све могућности да буде апсолутан стваралац и читав му је живот протекао у највећем напору да даде највеће „музејске слике“ (то су његове речи).

Сва његова писма, његови разговори били су пуни речи „construction“ и он још пун натуралистичког елемента, који је донео импресионизам, даје сликарству опет његову праву вредност. Из његових скоро старомажсторских настојања развише се сви покрети у данашњој уметности. Изађоше Фовисти (зверке, како их назва посредно публика која их данас слави и која данас даје њиховим правцима краљевске дохотке. Матисова изложба 1920. донела му је $\frac{3}{4}$ милијуна франака) и Кубисти (исто име из поруге, а са њима аналоган случај као и са Фовистима). Фовисти пођоше од импровизације и колористичке сензације, а Кубисти основаше на речима Сезановим: све се моделује „као ваљак, чуњ и кугла“, своју теорију те усавршише језик сликарства и дадоше све могућности, да се опет дође до једног синтетичког сликарства.

Њихов израз је тако сталан као у ренесансних мајстора, те су могли да послуже данас неколицини људи као подлога.

У Паризу их називају „Puriste“ (чистиоци) или „Neoclassique“, а којима се и ја придружујем.

Да из свега изведемо конклузију: „Данас желимо полазити од доживљаја који је интуитиван, церебралистички, да га организујемо, да му дамо животну способност на платну, да га материјализујемо и да Вам створимо једно вечно весеље за очи, ако нам то буде могуће, а то је ујевавам Вас, све.

Сава Шумановић

ИСШ 399 Скица за Пијани брод, 1927. уље на картону, 60 x 45 цм.

ИСШ 411 Скица за пијани брод, 1927. мастило на папиру, 20,7 x 27 цм.

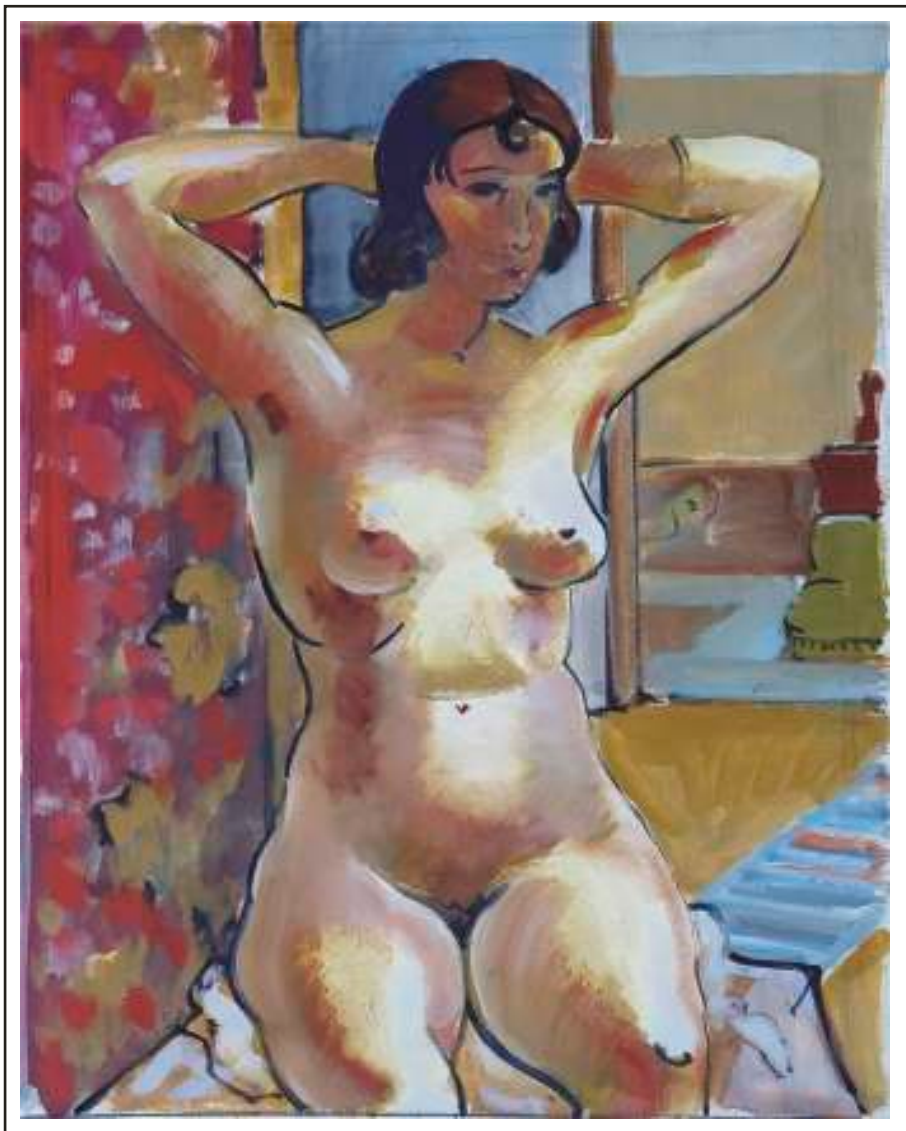

ИСШ 412 Скица за Пијани брод, 1927. мастило на папиру, 27 x 20,7 цм.

Репродукција слике Пијана лађа, 1927. уље на платну, 190 X 250 цм.

Власништво Музеја савремене уметности, Београд

ИСШ 379 Акт у седећем ставу, 1929. темпера на папиру, 34 x 44 цм.

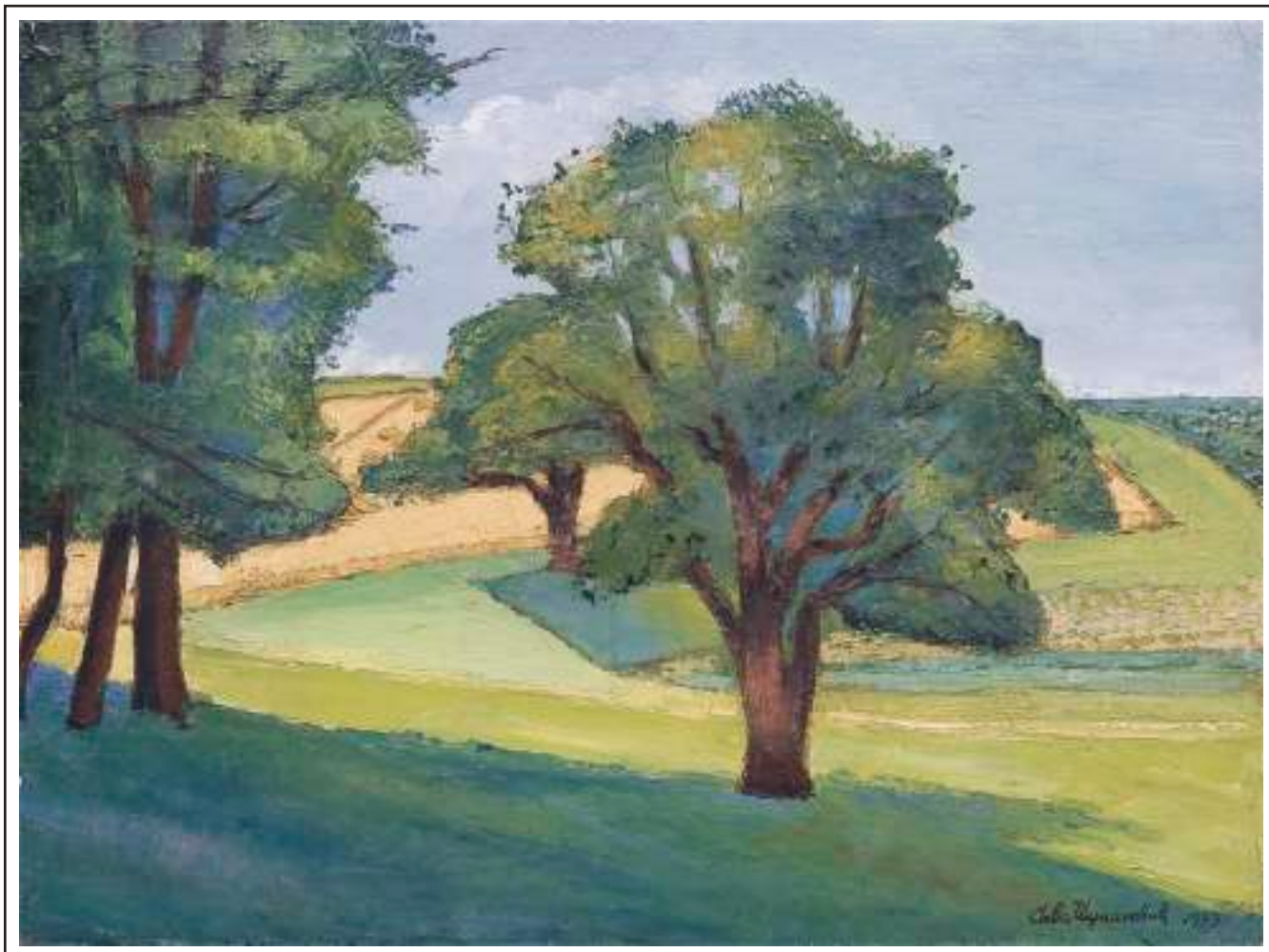
ИСШ 362 Седећи женски акт, 1929. угаљ на папиру, 35 x 46 цм.

ИСШ 52 Луксембуршки парк у Паризу, 1929. уље на платну, 60 x 64 цм.

ИСШ 377 Луксембуршки парк, 1929. оловка на папиру, 32,7 x 42 цм.

ИСШ 101 Сремски пејсаж, 1933. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 368 Сремски предео, 1932. уље на платну, 69 x 48 цм.

ИСШ 68 Предео из околине Шида, 1933. уље на платну, 81,5 x 60 цм.

ИСШ 409 Пејсаж, пастел на папиру и графитна оковка, 29,9 x 21,9 цм.

Запис на полеђини скице:

Облак сив, небо плаво ладно. Брежуљак светлији окер мало цинобриран
Тамни одлом на брежуљку изразитији и боје окера тамна. Колци свуд тамнији од тла осим у левом куту до траве, где се
Они истичу белином на тамном тлу. Грање у средини крај куће је
Жућкасто осветљено, а средње дрво црвенкасто (крепокер светли) са црним
Контурама. Грање у десном ћошку крај травњака жуто осветљено, а под њима тамна зелена тратина

ИСШ 245 Пред пролеће, 1934.уље на платну, 80 x 60 цм.

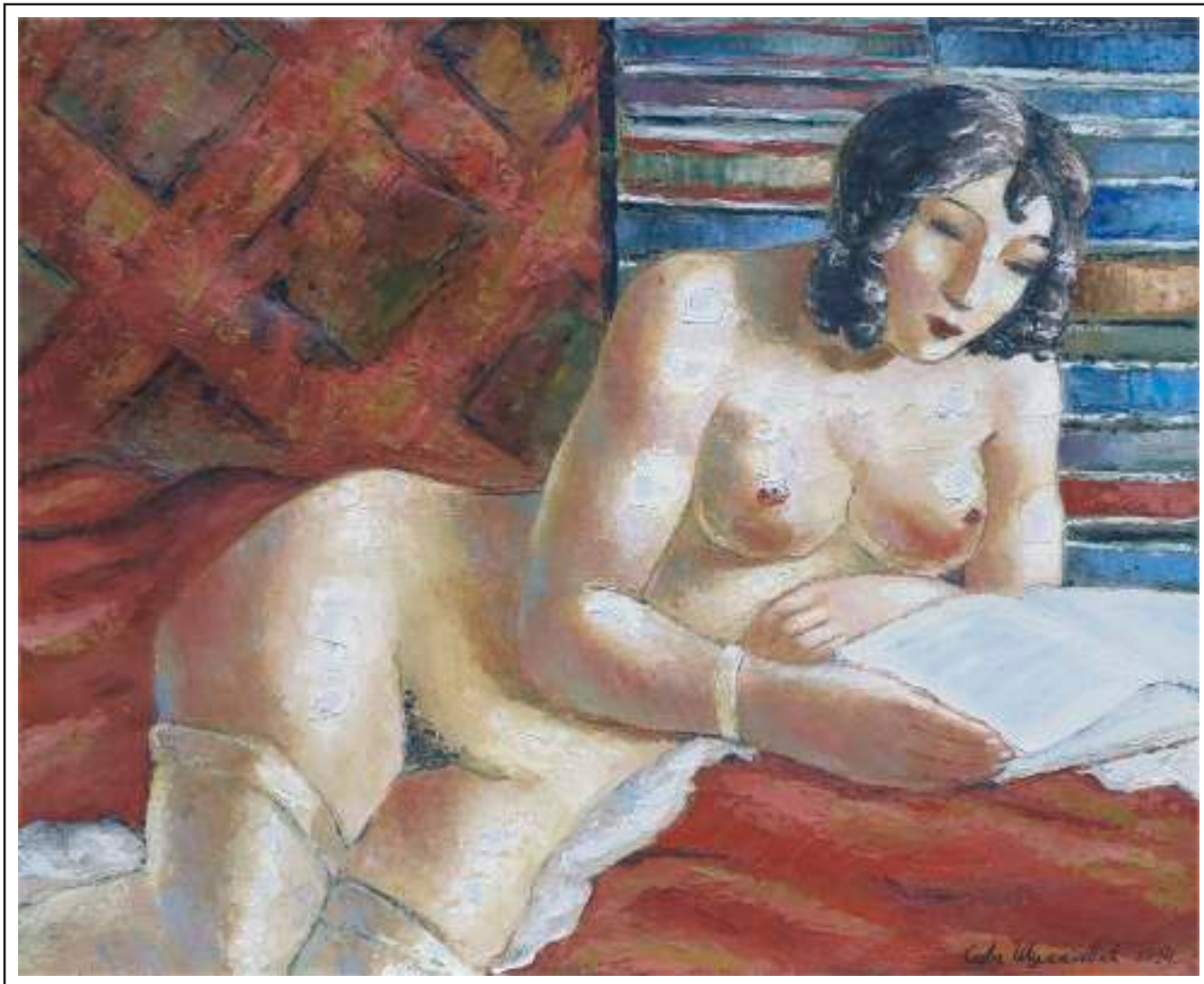

ИСШ 410 Пејсаж, пастел на папиру, 30 x 21,8 цм.

Запис на полеђини скице:

Тон поља мање оштар, више окераст.

ИСШ 191 Полулежећи женски акт на дивану, 1934. уље на платну, 100 x 81 цм.

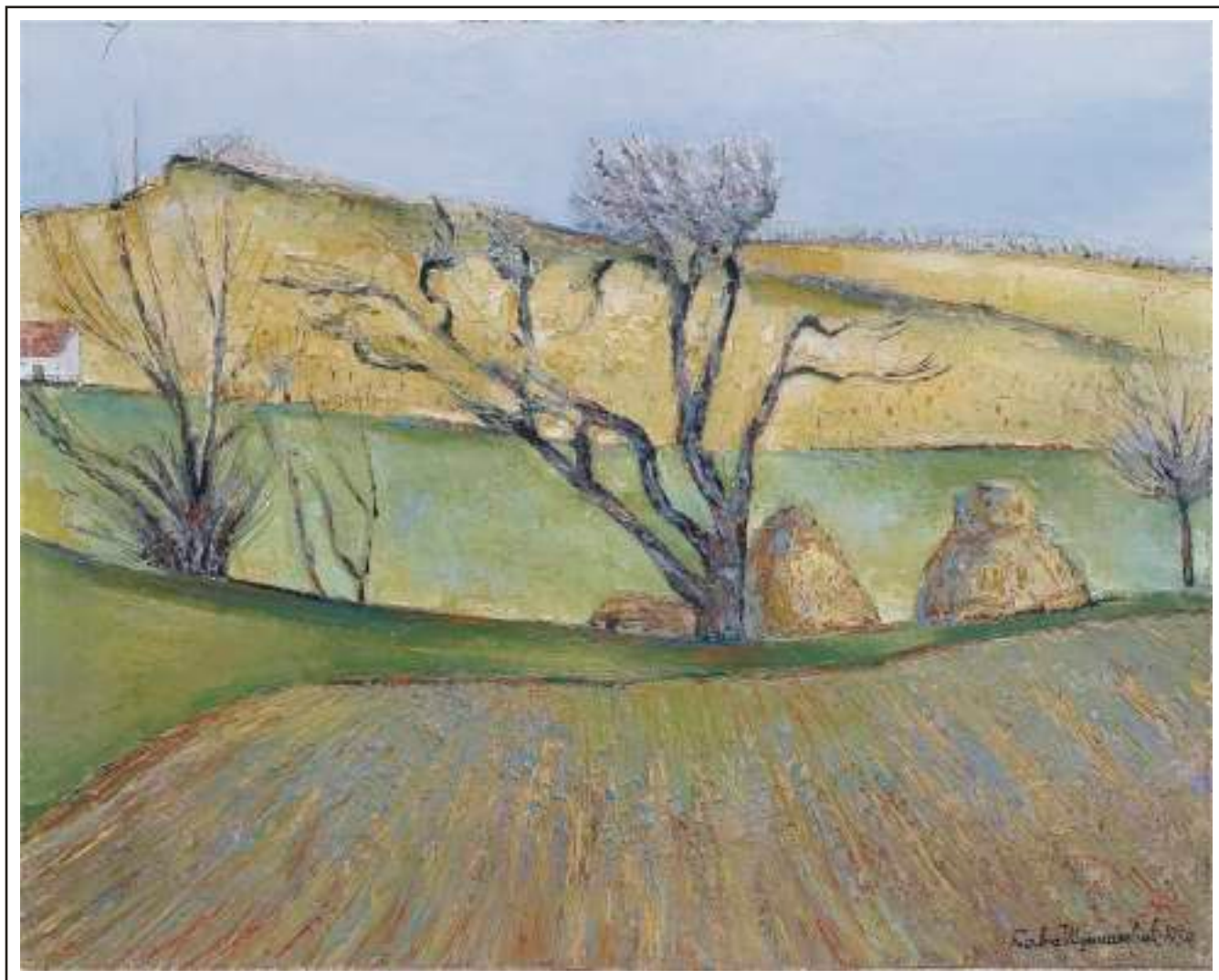
ИСШ 367 Полулежећи женски акт, 1929. оловка на папиру, 59 x 45 цм.

ИСШ 104 Равница, 1934. уље на платну, 81 x 60цм.

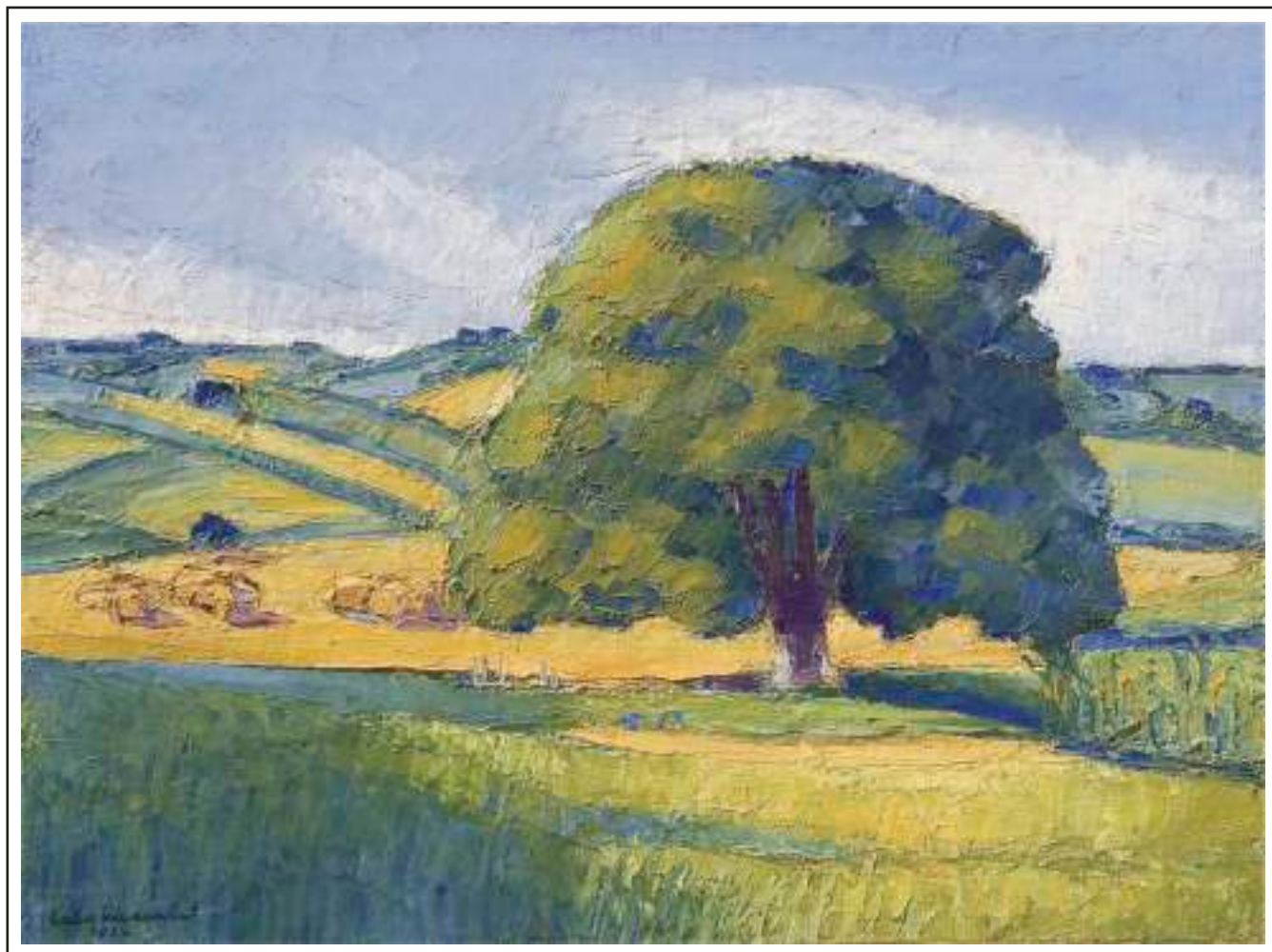
ИСШ 408 Пејсаж, пастел на папиру, 30 x 21,8 цм.

ИСШ 300 Предео у долини Св. Петке, 1934.уље на платну, 92 x 73 цм.

ИСШ 406 Пејсаж, пастел на папиру 30 x 21,8 цм.

ИСШ 99 Предео из Срема, 1934. уље на платну 81 x 60 цм.

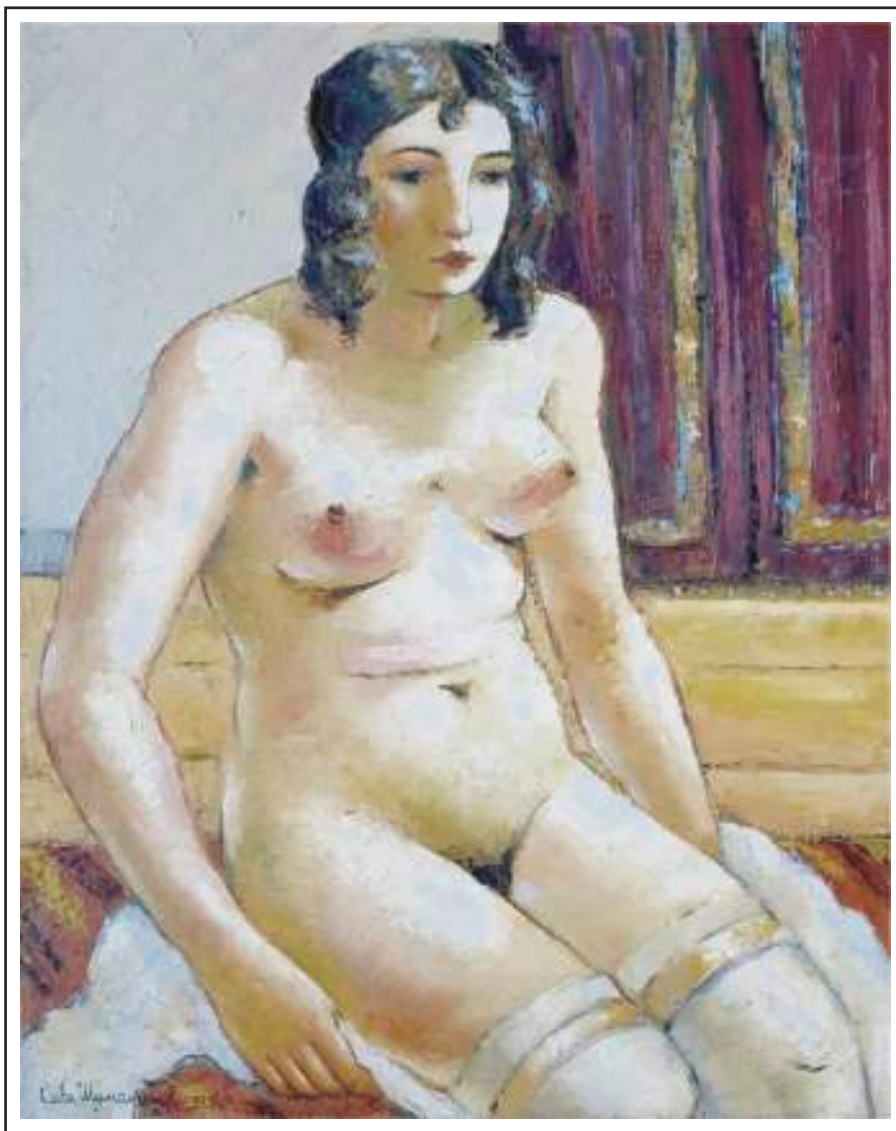
ИСШ 381 Сремски пејсаж са усамљеним храстом, 1932. акварел на папиру, 47 x 34 цм.

ИСШ 86 Пејсаж , 1934. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 380 Сремски предео, акварел на папиру, 1932. 47 x 34 цм.

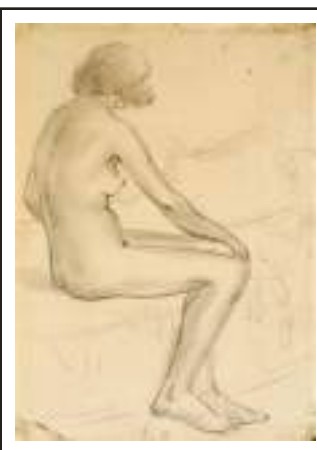
ИСШ 145 Женски акт у седећем ставу, 1934. уље на платну, 81 x 99 цм.

ИСШ 363 Седећи женски акт, угаљ на папиру, 1929. 36 x 45,5 цм.

ИСШ 204 Женски акт на жутом јастуку, 1935. уље на платну, 89 x 116 цм.

ИСШ 415 Женски акт на црвеној подлози, 1935. оловка и оловке у боји, 12,5 x 8,6 цм.

ИСШ 416 Женски акт на белој подлози, 1935. оловка и оловке у боји, 12,6 x 8,8 цм.

ИСШ 391 Акт, 1935. оловка на папиру, 35 x 25 цм.

ИСШ 85 Зелена Равница, 1935. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 387 Сремски предео, 1932. акварел на папиру, 48 x 34 цм.

ИСШ 100 Пејсаж, 1935. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 383 Сремски предео, 1932.акварел на папиру, 47 x 34 цм.

ИСШ 328 Сидећи женски акт у природи, 1936. уље на платну, 81 x 130 цм.

ИСШ 414 Женски акт, оловка на папиру, 25 x 34,8 цм.

ИСШ 144 Предео из околине Шида, 1936. уље на платну, 99 x 81 цм.

ИСШ 407 Пејсаж, пастел на папиру и графитна оловка, 31,3 x 22 цм.

Запис на полеђини скице:

Небо светло скоро безбојно, трава са коровом карактера оваког (нацртано)

Светло жуто зелена. Грање тамно са светлима.

ИСШ 111 Пејсаж Вождовца, 1937. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 382 Са Вождовца, 1930. акварел на папиру, 48 x 35,5 цм.

ИСШ 143 Јутро на Вождовцу, 1938. уље на платну, 99 x 81 цм.

ИСШ 371 Са Вождовца, 1930. акварел на папиру, 68 x 48 цм.

ИСШ 332 Вече на Вождовцу, 1938. уље на платну, 130 x 89 цм.

ИСШ 369 Предео са Вождовца, 1930. акварел на папиру, 69 x 48 цм.

ИСШ 329 Жетва на Вождовцу, 1938. уље на платну, 130 x 89 цм.

ИСШ 370 Са Вождовца, 1930. акварел на папиру, 69 x 47 цм.

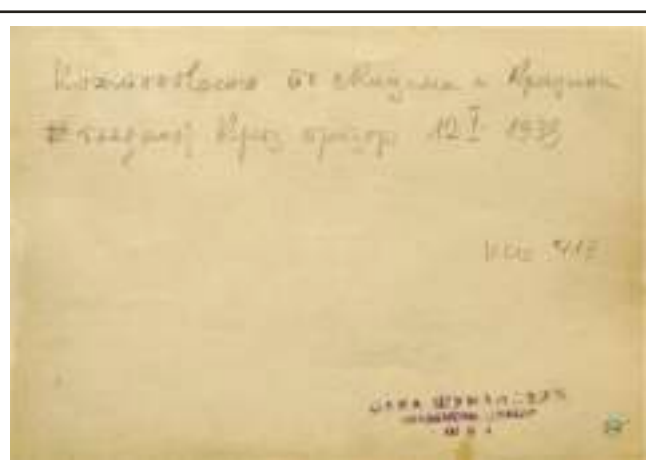
ИСШ 271 Лежећи женски акт, 1938. уље на платну, 80 x 60 цм.

ИСШ 396 Лежећи женски акт, 1935. оловка на папиру, 25 x 35 цм.

ИСШ 289 Вејавица, 1939. уље на платну, 80 x 60 цм.

ИСШ 419 Композиција, 1939. оловка и оловке у боји, 16,5 x 11,3 цм.

Запис на полеђини:

Компоновано по скицама и крајини гледаној кроз прозор 12. I. 1939.

ИСШ 156 Брест, 1939. уље на платну, 73 x 92 цм.

ИСШ 401 Пејсаж из околине Шида, 1939. оловка и пастел, 16 x 12 цм.

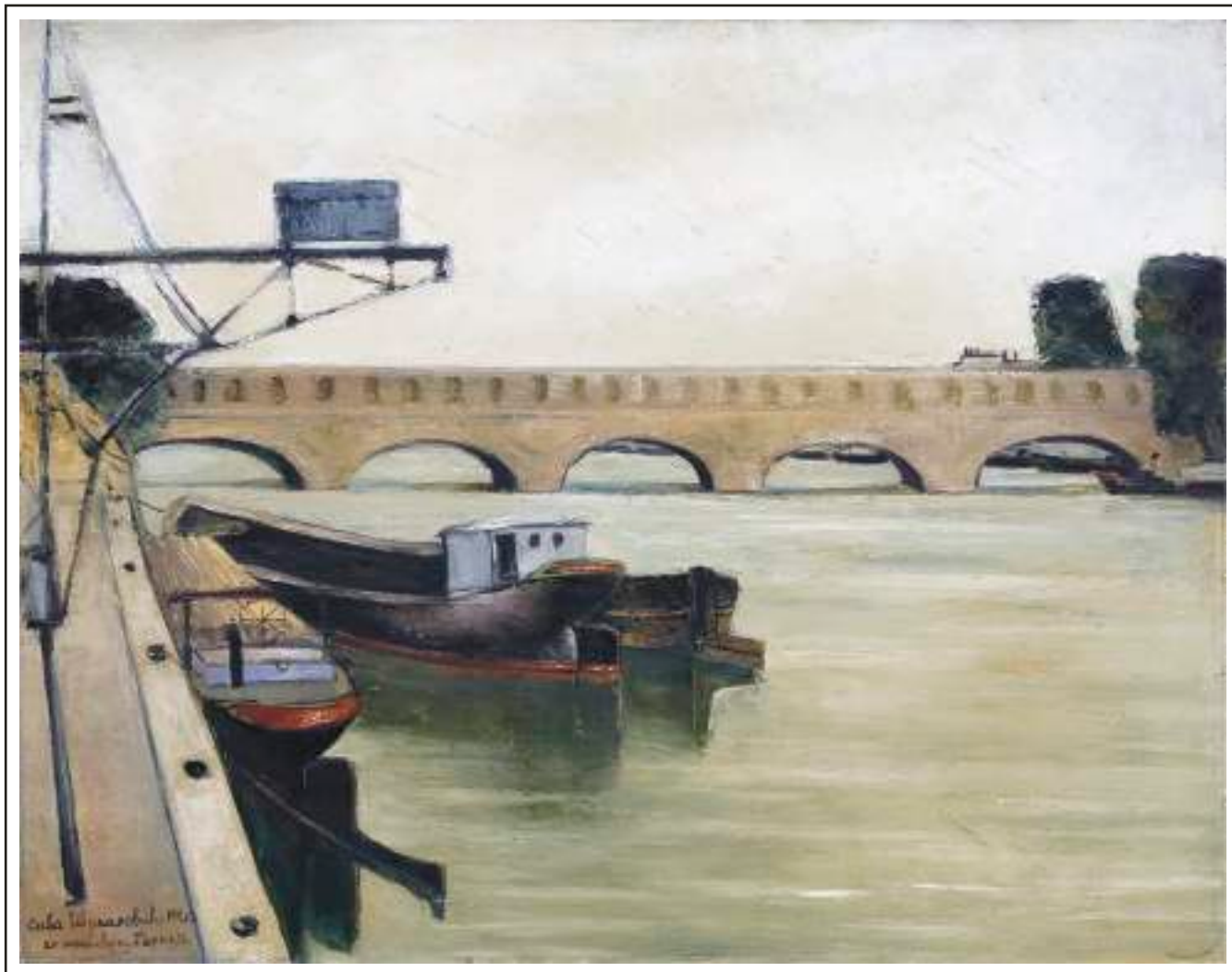
Запис на полеђини скице:

14. XII. 1939 у уље

доле лево

19. X 1939 око 11 сата

сунце веома жестоко

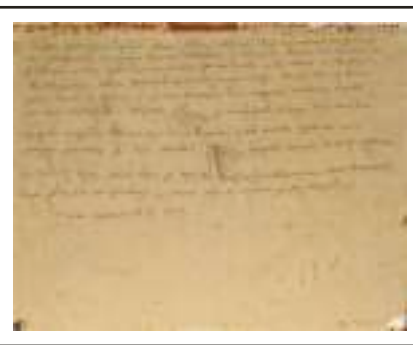
ИСШ 293 Сена 1940. уље на платну, 92 x 73 цм.

ИСШ 366 Мотив са Сене, 1929. гваш на папиру, 59 x 43 цм.

ИСШ 376 Мотив са Сене, 1929. оловка на папиру, 38 x 30 цм.

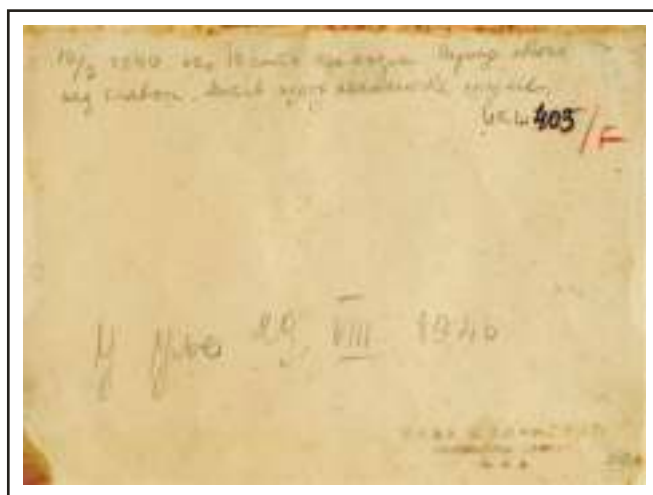

Запис на полеђини скице:

По овом цртежу сам правио акварел у Паризу 1929. год. Сада сам насликао по цртежу ову уљану слику, а служио сам се акварелом у исто доба. Опазио сам када сам радиода је аквартел и овај пута био ми сметња да ми слика изађе свежа и оштра. По акварелу је скоро немогуће правити уљану слику. Линија која је била равна којлико се сећам, а ја сам погрешно био нацртао положај барки па сам линију био скрхао да ми бродови стану. Када сам био бродове нацртао желио сам их скидати и све наново цртати а по сећању полпжај је био овакав бродови празни били су закачени за обалу пред оним који је пун са грађом (у акварелу сам пренео погрешку која је била на цртежу а после сам се мучио да је исправим).
У уље пренео 10.IV 1940

ИСШ 258 Крчевине, 1940. уље на платну, 80 x 60 цм.

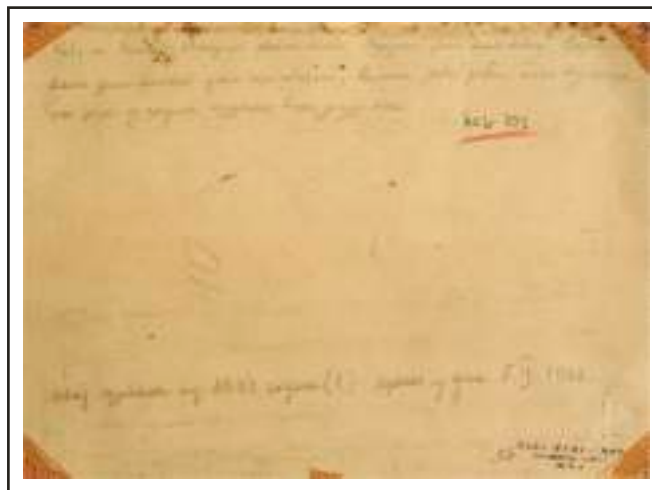
ИСШ 403 Пејсаж – Крчевине, 1940. оловка и пастел, 11,8 x 15,8 цм.

Запис на полеђини скице:

10/7 1940 око 10 сати пре подне. Сунце оком...? над главом. Мотив изпод опаљеничке шуме.
доле: У јаву 29. VIII 1940

ИСШ 242 Јесен, 1940. уље на платну. 81 x 59,5 цм.

ИСШ 392 Сремски пејсаж, 1933. пастел на папиру, 29,9 x 21,9 цм.

Запис на полеђини скице:

Небо са белим облацима светло плаво. Позадина поља плаво кобалд. Средњи план плато Зелен-плавкаст у сени горе осветљен. Висина дрва добра, сем код ораса горње гране од средине издужене више, делују тање.

*Овај цртеж из 1933 године (?) пренео у уље 5. IV. 1940.

ИСШ 133 Парк Monsury, 1940. уље на платну, 99 x 81 цм.

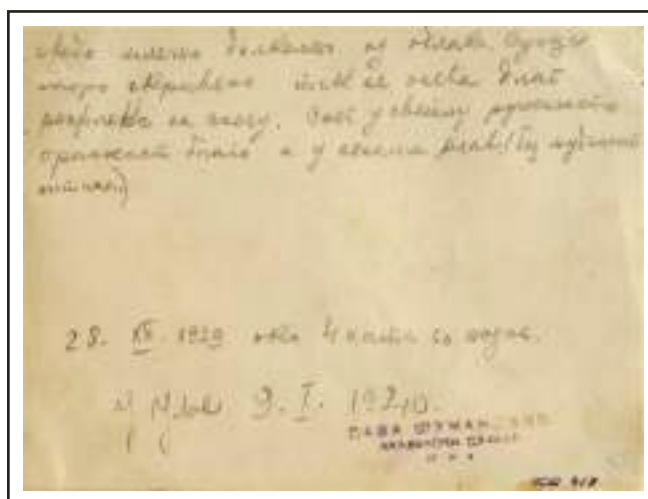
ИСШ 375 Парк , 1929. оловка на папиру, 32,5 x 42 цм.

Запис на полеђини скице:

Пренео у уље средином фебруара 1940 по други пут. Први пут пренео овај цртеж који је рађен око подне у лету 1929. у парку Монсури у Паризу, исте године у уље на мали формат, који сам продао симпатичном и љубазном господину Ришару за 200 франака.

ИСШ 59 Зимски пејсаж, 1940. уље на платну, 65 x 54 цм.

ИСШ 417 Пејсаж, 1939. оловка и оловке у боји, 15,8 x 11,8 цм.

Запис на полеђини скице:

Небо млечно белкасто од облака. Сунце скоро скривено тек се осећа благ рефлекс на снегу. Снег у светлу ружичасто оранжаст благо а у сенама плав (без љубичастог штиха)

доле : 28. XII. 1939 око 4 сата по подне. У уље, 9. I 1940.

ИСШ 351 Доњи шор у Шиду, 1940. уље на платну, 81 x 99 цм.

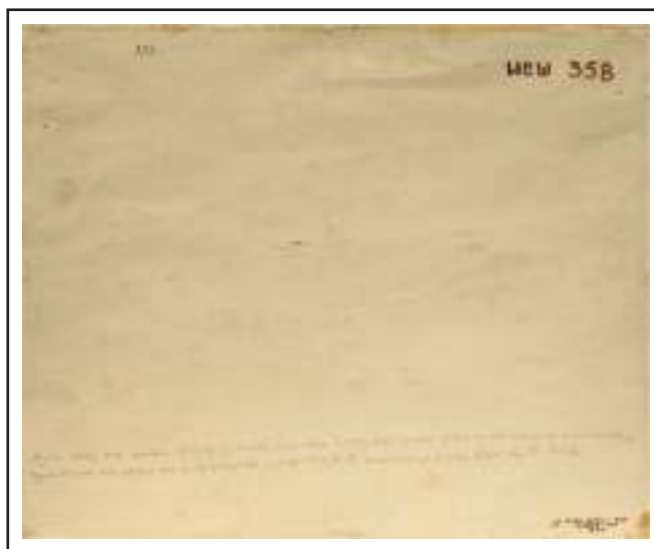
ИСШ 364 Доњи шор у Шиду, 1936 или 1937. пастел на папиру, 41 x 49 цм.

Запис на полеђини скице:

Овај пастел из године 1936 или 37 пренео у уље 1940. 28. III.

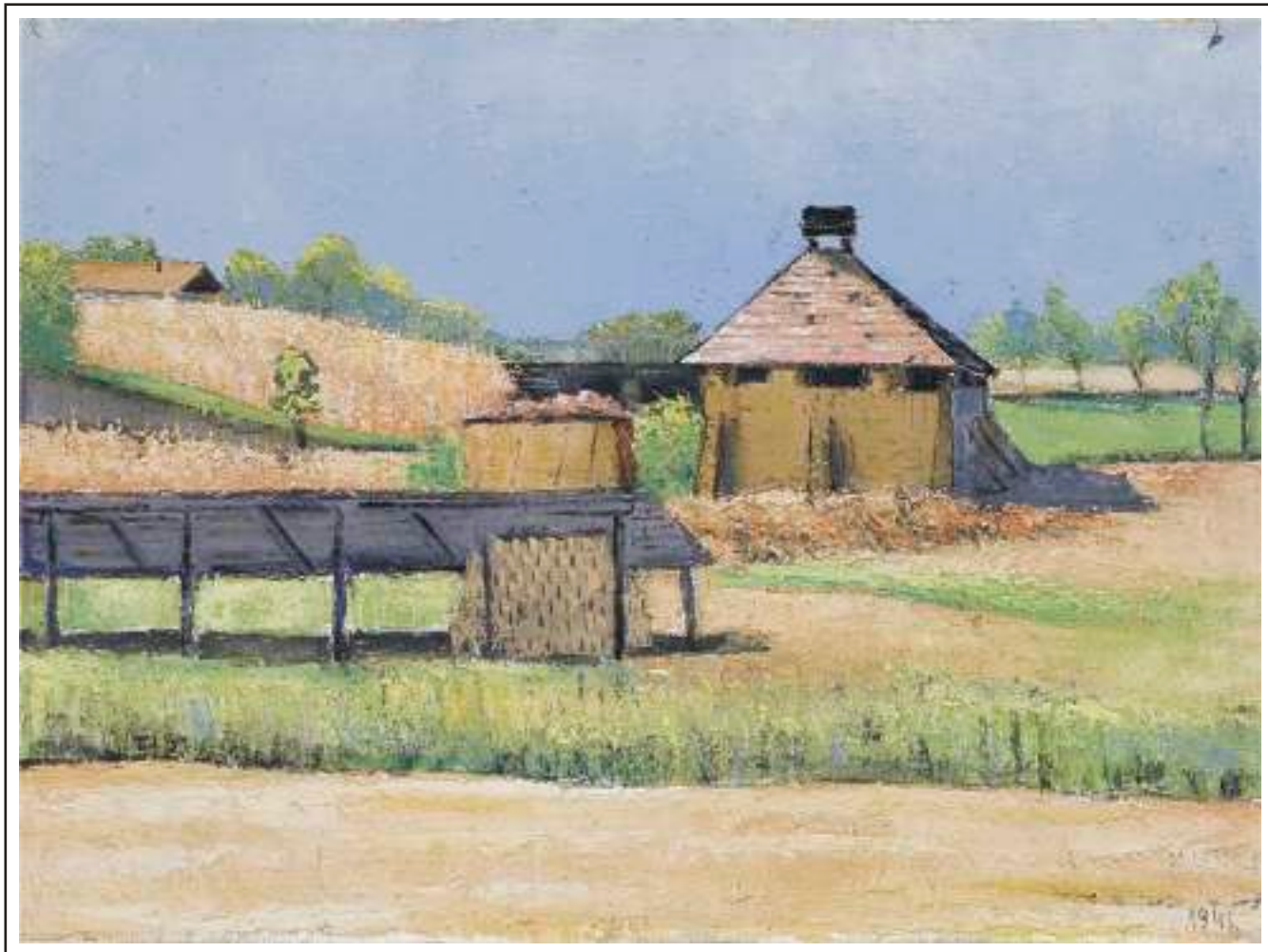
ИСШ 333 Пролеће у пољу, 1940. уље на платну, 130 x 97 цм.

ИСШ 358 Сремски пејсаж, 1931. завршио 1933-34. пастел на папиру. 49 x 41 цм.

Запис на полеђини скице:

Ову сам скицу почео цртати 1931 год. У пролеће, па је своје болести ради нисам довршио, него је остала само оловка.
Године 1933 или 1934 довршио сам је крајолорима, а сада 1940 (16. III.) пренео сам је у уље. Мотив код Св. Петке.

ИСШ 124 Циглана у Шиду, 1941. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 400 Пејсаж из околине Шида, 1941. оловка и пастел, 1,7 x 15,8 цм.

Запис наполеђини скице:

Доле лево

3/10 1941 око 12 сати по новом

у уље 5/XI. 1941

ИСШ 117 Мотив из Осијека, 1941. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 404 Драва код Осијека, 1941. оловка на папиру, 11,9 x 15,8 цм.

Запис на полеђини скице:

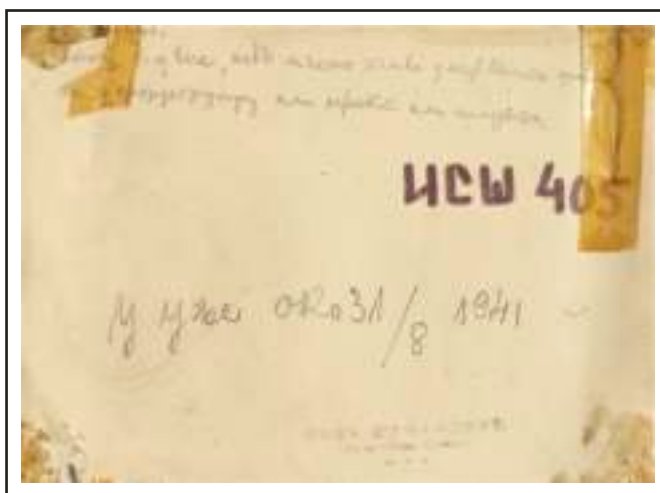
Небо сиво – без сунца

Доње зоне:

27. II 1941. У уље 22. III. 1941.

ИСШ 113 Чардаци у Шиду, 1941. уље на платну, 81 x 60 цм.

ИСШ 405 Стари чардак, 1941. пастел на папиру, 11,9 x 16 цм.

Запис на полеђини скице:

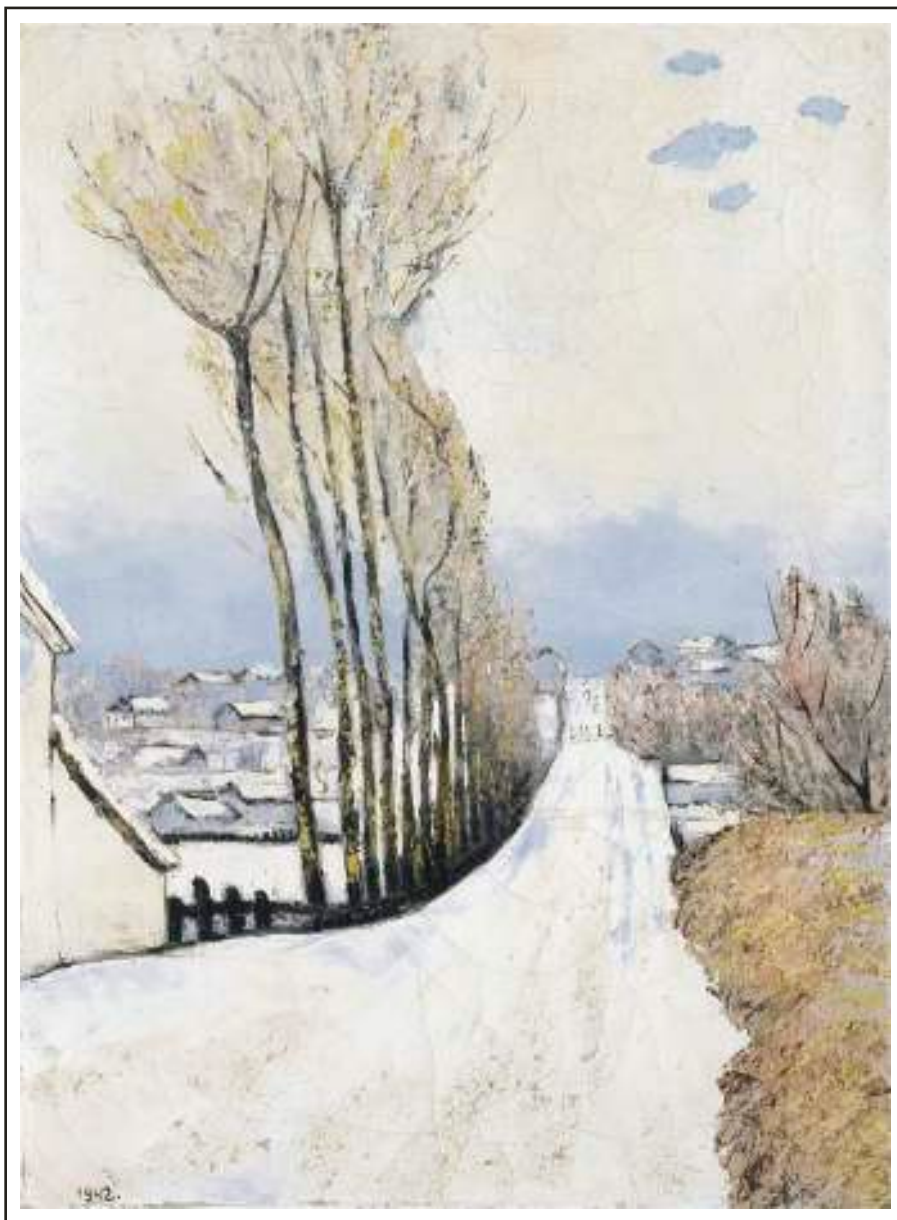
25.VIII 1941.

Око 7 у вече, небо млечно плаво у жућкасто оранж

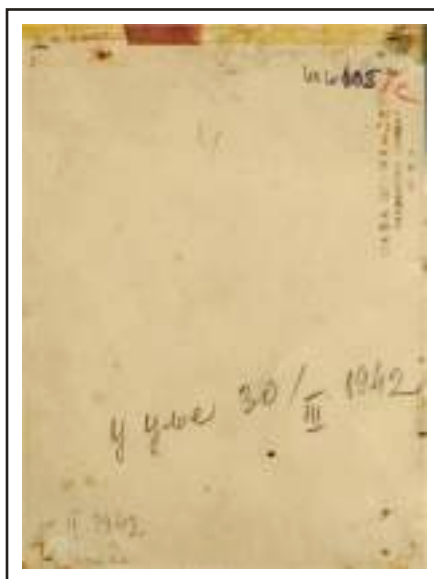
Све у фордегрунду или ефект или силуэта

На средини

У уље око 31/8 1941

ИСШ 130 Илочки друм зими, 1942. уље на платну, 81 x 99 цм.

ИСШ 402 Илочки друм зими, 1942. оловка и пастел, 11,9 x 16,2 цм.

Запис на полеђини скице:

У уље 30 / III 1942

11. II. 1942

4 сата

Summary

Considering the possibility of Art Gallery `Sava Šumanović` to realize the exhibition from the own fund of the paintings, we found it as a rare privilege to many galleries and museums.

Apparently, the exhibition 'The way of the painting' will display the paintings and sketches connected in pairs. It includes the period of fifteen years and 74 works of art. However, there were some similar exhibitions realized as retrospective of the artist by participating of several institutions or they were smaller in scope than this exhibition.

'The way of the painting' has the ambition to present Sava Šumanović in an intimate atmosphere of the place where the most of the exhibited paintings are made. Its aim is to let us into a secret of the painter's creative work: from the preparation to the final painting.

All the exhibited sketches and paintings are from the period between 1927. – 1942. It contains 74 paintings and sketches connected in 35 pairs. There are 33 paintings created in technique oil on canvas and 41 sketches for the painting done in different techniques. There is the largest number of pastel (13), then aquarelle (9), pencil (8), colored pencil (4), ink (2), quash (1), oil on cardboard (1), tempera (1).

Exhibiting at the same time the sketches, the notes on them and the oil painting as the final work of art, we made it possible for the visitors to get know more about the creative process of the painter as well as to, perceive the virtuosity of the painter expressed in different techniques.

Finally, we hope Sava Šumanović wouldn't mind us for revealing him in a public by exhibiting his preparation for the final work of art.

ПУТ ДО СЛИКЕ

Галерија слика „Сава Шумановић“ Шид

Аутори изложбе

Весна Буројевић

Љубица Јукић

Лектор

Љиљана Лукић

Превод резимеа

Анђелка Радосављевић

Дизајн

Далибор Огризовић

Штампа

ГИП „Илијанум“

Тираж

2000

Место и година издања

Шид, 2010.

CIP- Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
069.51(497.113 Šid):75(083.824)

БУРОЈЕВИЋ, Весна

Пут до слике / [аутори изложбе Весна Буројевић, Љубица Јукић; дизајн Далибор Огризовић; превод резимеа Анђелка Радосављевић]. – Шид: Галерија слика “Сава Шумановић”, 2010 (Шид:ГИП Илијанум).- 40 стр. : илустр. ; 25cm

Тираж 2.000. – Summary.

ISBN 978-86-87699-06-9

1.Јукић, Љубица[аутор изложбе]

а)Галерија слика “Сава Шумановић” (Шид) Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 255767559

Галерија слика
„Сава Шумановић“ Шид

Шид, Светог Саве 7
Тел./факс: 022/ 712-614

E-mail:info@savasumanovic.com
www:www.savasumanovic.com